

# Metodické vysvětlivky

Nynější územní členění státu vychází ze zákona č. 36/1960 Sb., o územním členění státu. Ke dni účinnosti tohoto zákona, to je k 1.7.1960, bylo na území dnešní České republiky 75 okresů. K 1.1.1996 na základě zákona č. 108/1995 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 36/1960 Sb., vznikl nový okres Jeseník. Zákonem č. 387/2004 Sb., o změnách hranic krajů bylo přesunuto 25 obcí z kraje Vysočina do Jihomoravského kraje a 3 obcí z Moravskoslezského do Olomouckého kraje. V zařazení obcí do okresů to znamenalo přesun 24 obcí z okresu Žďár nad Sázavou a 1 obce z okresu Třebíč do okresu Brno-venkov a 3 obcí z okresu Bruntál do okresu Olomouc. Na základě vyhlášky č. 513/2006 Sb., kterou se mění vyhláška č. 564/2002 Sb., o stanovení území okresů České republiky, došlo s účinností od 1.1.2007 ke změně zařazení do okresu u 119 obcí.

Dle současné Klasifikace územních statistických jednotek je okresů (NUTS4) 76, Praha do nich zařazena není.

V období od roku 1991 byly provedeny tyto změny v zařazení obcí do okresů:

K 1.1.1996 byly přesunuty

obec Pyšely z okresu Praha-východ, obce Krňany, Lešany, Rabyně, Vysoký Újezd z okresu Praha-západ do okresu Benešov,

obce Pečky, Poříčany, Ratenice, Vrbová Lhota z okresu Nymburk do okresu Kolín,

obec Nosislav z okresu Břeclav do okresu Brno-venkov,

okres Jeseník vznikl z obcí Bělá pod Pradědem, Bernartice, Bílá Voda, Černá Voda, Česká Ves, Hradec-Nová Ves, Javorník, Jeseník, Lipová-lázně, Mikulovice, Ostružná, Písečná, Skorošice, Stará Červená Voda, Supíkovice, Uhelná, Vápenná, Velká Kraš, Velké Kunětice, Vidnava, Vlčice, Žulová (celkem 22 obcí) z okresu Šumperk a z obce Zlaté Hory z okresu Bruntál.

K 1.1.2001 byla přesunuta

obec Sázava z okresu Kutná Hora do okresu Benešov.

K 1.1.2003 byla přesunuta

obec Lhota z okresu Plzeň-jih a obec Malesice z okresu Plzeň-sever do okresu Plzeň-město.

K 1.1. 2005 byly přesunuty

obce Borač, Borovník, Černvír, Dolní Loučky, Doubravník, Drahonín, Horní Loučky, Kaly, Katov, Křižínkov, Kuřimská Nová Ves, Kuřimské Jestřabí, Lubné, Nedvědice, Níhov, Olší, Pernštejnské Jestřabí, Rojetín, Říkonín, Skryje, Tišnovská Nová Ves, Újezd u Tišnova, Vratislávka, Žďárec z okresu Žďár nad Sázavou do okresu Brno-venkov,

obec Senorady z okresu Třebíč do okresu Brno-venkov,

obce Huzová, Moravský Beroun, Norberčany z okresu Bruntál do okresu Olomouc.

V uvedených přesunech k 1.1.2005 je 22 obcí, jejichž vymezení se ve zde sledovaném období, to je od roku 1991, nezměnilo. Do obce Doubravník byla ve sledovaném období začleněna dříve samostatná obec Křižovice, do obce Kuřimská Nová Ves obec Prosatín a do obce Kuřimské Jestřabí obec Blahoňov. Obce Katov, Křižínkov a Níhov v roce 1991 jako samostatné neexistovaly (byly součástí obce Velká Bíteš) a proto za uvedený rok za ně údaje k dispozici nejsou. Pro přepočítání na nově vymezené okresy byl za tyto obce v jednotlivých složkách stavu a pohybu obyvatelstva proveden pomocný výpočet odhadující podíl připadající z úhrnu za Velkou Bíteš na tyto obce.

## K 1.1. 2007 byly přesunuty:

| Obec                      | Z okresu            | Do okresu        |
|---------------------------|---------------------|------------------|
| Sedlec-Prčice             | Benešov             | Příbram          |
| Olovnice                  | Kladno              | Mělník           |
| Vrbová Lhota              | Kolín               | Nymburk          |
| Černé Voděrady            | Kolín               | Praha-východ     |
| Jevany                    | Kolín               | Praha-východ     |
| Konojedy                  | Kolín               | Praha-východ     |
| Kostelec nad Černými Lesy | Kolín               | Praha-východ     |
| Kozojedy                  | Kolín               | Praha-východ     |
| Nučice                    | Kolín               | Praha-východ     |
| Oleška                    | Kolín               | Praha-východ     |
| Oplany                    | Kolín               | Praha-východ     |
| Prusice                   | Kolín               | Praha-východ     |
| Stříbrná Skalice          | Kolín               | Praha-východ     |
| Štíhlíce                  | Kolín               | Praha-východ     |
| Vlkančice                 | Kolín               | Praha-východ     |
| Výžerky                   | Kolín               | Praha-východ     |
| Vyžlovka                  | Kolín               | Praha-východ     |
| Borek                     | Mělník              | Praha-východ     |
| Dřisy                     | Mělník              | Praha-východ     |
| Konětopy                  | Mělník              | Praha-východ     |
| Křenek                    | Mělník              | Praha-východ     |
| Lhota                     | Mělník              | Praha-východ     |
| Záryby                    | Mělník              | Praha-východ     |
| Hlavenec                  | Mladá Boleslav      | Praha-východ     |
| Kostelní Hlavno           | Mladá Boleslav      | Praha-východ     |
| Sudovo Hlavno             | Mladá Boleslav      | Praha-východ     |
| Choťovice                 | Nymburk             | Kolín            |
| Pňov-Předhradí            | Nymburk             | Kolín            |
| Tatce                     | Nymburk             | Kolín            |
| Žehuň                     | Nymburk             | Kolín            |
| Řehenice                  | Praha-východ        | Benešov          |
| Čakovičky                 | Praha-východ        | Mělník           |
| Kojetice                  | Praha-východ        | Mělník           |
| Postřížín                 | Praha-východ        | Mělník           |
| Dolany                    | Praha-západ         | Mělník           |
| Lány                      | Rakovník            | Kladno           |
| Dražič                    | Písek               | České Budějovice |
| Čenkov u Bechyně          | Tábor               | České Budějovice |
| Černíkov                  | Domažlice           | Klatovy          |
| Borovy                    | Klatovy             | Plzeň-jih        |
| Nezdice                   | Klatovy             | Plzeň-jih        |
| Chválenice                | Plzeň-jih           | Plzeň-město      |
| Letkov                    | Plzeň-jih           | Plzeň-město      |
| Lhůta                     | Plzeň-jih           | Plzeň-město      |
| Losiná                    | Plzeň-jih           | Plzeň-město      |
| Mokrouše                  | Plzeň-jih           | Plzeň-město      |
| Nezbavětice               | Plzeň-jih           | Plzeň-město      |
| Nezvěstice                | Plzeň-jih           | Plzeň-město      |
| Starý Plzenec             | Plzeň-jih           | Plzeň-město      |
| Šťáhlavy                  | Plzeň-jih           | Plzeň-město      |
| Štěnovický Borek          | Plzeň-jih           | Plzeň-město      |
| Tymákov                   | Plzeň-jih           | Plzeň-město      |
| Dýšina                    | Plzeň-sever         | Plzeň-město      |
| Chrást                    | Plzeň-sever         | Plzeň-město      |
| Kyšice                    | Plzeň-sever         | Plzeň-město      |
| Teplá                     | Karlovy Vary        | Cheb             |
| Jablonné v Podještědí     | Česká Lípa          | Liberec          |
| Janovice v Podještědí     | Česká Lípa          | Liberec          |
| Jílovice                  | Rychnov nad Kněžnou | Hradec Králové   |
| Ledce                     | Rychnov nad Kněžnou | Hradec Králové   |
| Vysoký Újezd              | Rychnov nad Kněžnou | Hradec Králové   |

| Obec                     | Z okresu        | Do okresu        |
|--------------------------|-----------------|------------------|
| Leština                  | Chrudim         | Ústí nad Orlicí  |
| Nové Hradky              | Chrudim         | Ústí nad Orlicí  |
| Řepníky                  | Chrudim         | Ústí nad Orlicí  |
| Stradouň                 | Chrudim         | Ústí nad Orlicí  |
| Vinary                   | Chrudim         | Ústí nad Orlicí  |
| Radhošť                  | Pardubice       | Ústí nad Orlicí  |
| Týniště                  | Pardubice       | Ústí nad Orlicí  |
| Němčice                  | Ústí nad Orlicí | Svitavy          |
| Sloupnice                | Ústí nad Orlicí | Svitavy          |
| Vlčkov                   | Ústí nad Orlicí | Svitavy          |
| Meziříčko                | Jihlava         | Žďár nad Sázavou |
| Brtnička                 | Třebíč          | Jihlava          |
| Hrutov                   | Třebíč          | Jihlava          |
| Kněžice                  | Třebíč          | Jihlava          |
| Oslavička                | Třebíč          | Žďár nad Sázavou |
| Tasov                    | Třebíč          | Žďár nad Sázavou |
| Běleč                    | Blansko         | Brno-venkov      |
| Brumov                   | Blansko         | Brno-venkov      |
| Březina                  | Blansko         | Brno-venkov      |
| Bukovice                 | Blansko         | Brno-venkov      |
| Hluboké Dvory            | Blansko         | Brno-venkov      |
| Lomnice                  | Blansko         | Brno-venkov      |
| Ochoz u Tišnova          | Blansko         | Brno-venkov      |
| Osiky                    | Blansko         | Brno-venkov      |
| Rašov                    | Blansko         | Brno-venkov      |
| Rohozec                  | Blansko         | Brno-venkov      |
| Strhaře                  | Blansko         | Brno-venkov      |
| Synalov                  | Blansko         | Brno-venkov      |
| Unín                     | Blansko         | Brno-venkov      |
| Zhoř                     | Blansko         | Brno-venkov      |
| Cvrčovice                | Břeclav         | Brno-venkov      |
| Ivaň                     | Břeclav         | Brno-venkov      |
| Pasohlávky               | Břeclav         | Brno-venkov      |
| Pohořelice               | Břeclav         | Brno-venkov      |
| Přibice                  | Břeclav         | Brno-venkov      |
| Vlasatice                | Břeclav         | Brno-venkov      |
| Vranovice                | Břeclav         | Brno-venkov      |
| Mouchnice                | Vyškov          | Hodonín          |
| Branišovice              | Znojmo          | Brno-venkov      |
| Loděnice                 | Znojmo          | Brno-venkov      |
| Šumice                   | Znojmo          | Brno-venkov      |
| Troskotovice             | Znojmo          | Brno-venkov      |
| Lipinka                  | Šumperk         | Olomouc          |
| Bělov                    | Kroměříž        | Zlín             |
| Sosnová                  | Bruntál         | Opava            |
| Horní Bludovice          | Frýdek-Místek   | Karviná          |
| Stará Ves nad Ondřejnicí | Frýdek-Místek   | Ostrava-město    |
| Šenov                    | Frýdek-Místek   | Ostrava-město    |
| Václavovice              | Frýdek-Místek   | Ostrava-město    |
| Vratimov                 | Frýdek-Místek   | Ostrava-město    |
| Klimkovice               | Nový Jičín      | Ostrava-město    |
| Olbramice                | Nový Jičín      | Ostrava-město    |
| Vřesina                  | Nový Jičín      | Ostrava-město    |
| Zbyslavice               | Nový Jičín      | Ostrava-město    |
| Čavisov                  | Opava           | Ostrava-město    |
| Dolní Lhota              | Opava           | Ostrava-město    |
| Horní Lhota              | Opava           | Ostrava-město    |
| Velká Polom              | Opava           | Ostrava-město    |

Publikace obsahuje údaje přepočtené na území okresů event. ORP (viz dále) platné k 1.1.2007.

Kód uvedený v tabulkách za názvem okresu je kódem okresu podle klasifikace CZ-NUTS4, kód za názvem kraje je kódem kraje podle klasifikace CZ-NUTS3.

Veškeré údaje se týkají všech obyvatel, kteří mají v okrese trvalé bydliště, a to bez ohledu na státní občanství. Od r. 2001 (v návaznosti na sčítání lidu, domů a bytů 2001) údaje zahrnují cizince s vízy nad 90 dnů (podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců), a taktéž cizince s přiznaným azylem (podle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu). Od 1.5.2004, v návaznosti na tzv. Euronovelu zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, se údaje týkají občanů zemí EU s přechodným pobytem na území ČR a občanů třetích zemí s dlouhodobým pobytem. Údaje zahrnují rovněž události (sňatky, narození a úmrtí) občanů s trvalým pobytem na území ČR, které nastaly v cizině.

Stav k 31.12. daného roku se rovná stavu k 1.1. následujícího roku. Zároveň platí, že stav k 1.1. plus celkový přírůstek se rovná stavu k 31.12. daného roku. Výjimečná situace nastává vždy po aplikaci výsledků sčítání lidu, kdy se údaje k 31.12. roku před sčítáním nerovnájí stavu k 1.1. roku sčítání. V období, za které jsou údaje této publikace, se to týká sčítání v roce 2001 - údaje o počtu obyvatel k 1.lednu 2001 se liší od údajů k 31.prosinci 2000.

Nesoulad ve výše uvedeném vztahu mezi stavy k 31.12. a 1.1. byl za okresy také po meziokresních přesunech obcí (viz výše) a po mimořádných opravách stavů mezi některými obcemi z různých okresů.

Opravy stavů:

k 1.1. 1992 5 osob z okresu Mladá Boleslav do okresu Nymburk, 1 osoba z okresu Plzeň-jih do okresu Plzeň-město,

k 1.1. 1995 20 osob z okresu Kolín do okresu Praha-východ, zvýšení stavu v okrese Kladno o 8 osob, snížení stavu v okrese Kolín o 1 osobu, v okrese Rakovník o 6 osob, v okrese Náchod o 1 osobu,

k 1. 1.1996 25 osob z Prahy a 3 osoby z okresu Praha-západ do okresu Praha-východ, 4 osoby z okresu Prachovice do okresu Strakonice,

k 1. 1.1999 4 osoby z okresu Tábor do okresu České Budějovice,

k 1. 1.2000 1 osoba z okresu Písek do okresu České Budějovice, 1 osoba z okresu Svitavy do okresu Ústí nad Orlicí.

Není-li uvedeno jinak, je v údajích týkajících se věku uveden dokončený věk v rocích. Index stárí je počet osob ve věku 65 roků a starších na 100 osob ve věku 0-14 roků.

Do okresů jsou sňatky zařazeny podle místa trvalého bydliště ženicha, rozvody podle posledního společného bydliště manželů, narození podle místa trvalého bydliště matky, potraty podle místa trvalého bydliště ženy a zemřelí podle místa trvalého bydliště.

Úhrnná plodnost (součet měr plodnosti podle věku) je průměrný počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě za předpokladu, že by míry plodnosti podle věku zaznamenané ve sledovaném kalendářním roce zůstaly během jejího reprodukčního věku (15-49 let) neměnné.

Úhrnná potratovost (součet měr potratovosti podle věku) je průměrný počet potratů, které by připadly na jednu ženu za předpokladu, že by míry potratovosti podle věku zaznamenané ve sledovaném kalendářním roce zůstaly během jejího reprodukčního věku (15-49 let) neměnné.

Od roku 2001 nejsou za obce k dispozici střední stavy (to je stavy k 1.7.) za jednoleté věkové skupiny, takže není možno zpětně promítnout do středních stavů za okresy výše uvedené meziokresní přesuny obcí. V důsledku toho byly ukazatele úhrnná plodnost a úhrnná potratovost vypočteny z živě narozených a potratů tříděných podle ročníku ženy a z průměrných stavů příslušných ročníků žen.

Kojenecká úmrtnost je počet dětí zemřelých před dosažením věku 1 roku na 1 000 živě narozených.

Údaje o zemřelých podle příčin smrti byly za roky 1991-1993 tříděny podle Mezinárodní statistické klasifikace nemocí, úrazů a příčin smrti ve znění 9. decenální revize (MKN-9) a za roky 1994-2006 podle

Mezinárodní statistické klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů ve znění 10. decenální revize (MKN-10). V této publikaci jsou uvedeny údaje za příčiny nebo skupiny příčin za celé období, i když vymezení skupin nebo příčin nemusí být v období rozdílných revizí zcela totožné. Označení kapitol uvedené v tabulkách římskými číslicemi, názvy kapitol a příčin úmrtí odpovídá MKN-10.

Kódy příčin, skupin příčin a kapitol uvedené v tabulkách (v závorce jsou kódy MKN-9) :

II. Novotvary C00-D48 (140-239), zhoubný novotvar tlustého střeva C18 (153), zhoubný novotvar průdušky a plíce C34 (162), zhoubný novotvar prsu C50 (174-175), zhoubný novotvar mizní, krvetvorné a příbuzné tkáně C81-C96 (200-208),

IX. Nemoci oběhové soustavy I00-I99 (390-459), infarkt myokardu I21-I23 (410), ostatní formy ischemické choroby srdeční I20, I24, I25 (411-414), cévní onemocnění mozku I60-I69 (430-438),

X. Nemoci dýchací soustavy J00-J99 (460-519), záněty plic J12-J18 (480-486),

XI. Nemoci trávicí soustavy K00-K93 (520-579),

XX. Vnější příčiny nemoci a úmrtnosti V01-Y98 (800-999), sebevraždy X60-X84 (E950-E959).

Do údajů o stěhování jsou zahrnuty změny trvalého bydliště z obce do obce v ČR nebo přes hranice ČR (zahraniční stěhování). V publikaci jsou uvedeny údaje za stěhování celkem, to znamená v úhrnu za stěhování mezi obcemi ČR a za zahraniční stěhování. Uveden je počet stěhování, nikoli počet stěhujících se - někteří se mohli stěhovat dvakrát nebo vícekrát. Pro stěhování do okresu je použito termínu přistěhovalí a pro stěhování z okresu termínu vystěhovalí, přičemž v obou případech je myšleno stěhování přes hranice okresu (tedy včetně zahraničního stěhování). Vnitrookresním stěhováním je stěhování mezi obcemi uvnitř okresu (tzn. ne přes hranice okresu) a v této publikaci je členěno na stěhování mezi obvody obcí s rozšířenou působností (ORP) a mezi obcemi uvnitř ORP

Přirozený přírůstek je rozdíl živě narozených a zemřelých, přírůstek stěhování je rozdíl přistěhovalých a vystěhovalých. Celkový přírůstek je součet přirozeného přírůstku a přírůstku stěhování.

### Použité značky v tabulkách

- ležatá čárka na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval
- . tečka na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý
- x ležatý křížek na místě čísla značí, že zápis není možný z logických důvodů
- 0 nula je použita pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky